

निसर्गाचे नियम

सर्वांवर समान रूपाने लागू होणारी ब्रह्माण्डाची संचालन व्यवस्था

संकलन : सी.ए. जयेश मोहनलाल शेठ | www.jayeshsheth.com

- मी जे दिले आहे, तेच मला मिळत असते. मी जे दुसऱ्यांबद्दल चिंतेन तेच माझ्यावर घडेल.
- मी आत्मा आहे. हे शरीर, मला मिळालेली भूमिका (role) आहे. सामान्यतः आपल्याला ज्याचे आकर्षण असते, तशीच भूमिका आपल्याला मिळत असते.
- माझ्यावर जे काही आज घडतंय ते माझ्या भुतकाळाच्या कर्मांचे आरसा आहे. हे माझ्या पुर्वकृत कर्मांचेच फळ आहे. जे कार्य मी मन-वचन-कायाद्वारे नाही केले, न करवून घेतले व अनुमोदन ही नाही केले, तसे कार्य माझ्या सोबत कधीही घडणार नाही.
- त्यामुळे एक गोष्ट नक्की आहे की, माझ्या सोबत भुतकाळात किंवा वर्तमानकाळात कोणताही अन्याय झालेला नाही, होत नाही व भविष्यकाळात होणार नाही. अशी समज आल्याने मी कोणत्याही तक्रारी शिवाय (No Complaint Zone) जगू शकणार. माझ्या बरोबर जे घडतंय ते माझ्या भुतकाळामुळेच घडतंय, त्यामुळे “माझ्या बरोबरच का?” (Why me?) हा प्रश्न उद्भवत नाही .
- मी माझं भाग्य (सदृश, good luck) पुण्य करून व मोठ्या पापांचा (जुगार, दारू, मांसाहार, वेश्यागमन, चोरी, शिकार, व्यभिचार, कंदमूळ भक्षण, सुर्यास्थ नंतर जैवण करणे , लोणची खाणे , मध, अंजिर, लोणी वगैरे) त्याग करून घडवू शकतो.
- हे समीकरण लक्षात ठेवावे की, पाप = दुःख तसेच पुण्य = सुख.
- हे विचार अवश्य लक्षात ठेवायचे की मला दुःखातूनही सुखाचा (फायदा) अनुभव केला पाहिजे ,हे शिकायचे आहे.
- मी येथे कोणतीही अटी किंवा अपेक्षा न करता दुसऱ्यांना दयायलाच आलो . ह्या प्रमाणे देऊन मी माझं जुनं ऋण चुकवतो किंवा नवीन जमापुजी साठवतो . दोन्ही प्रकारात फायदा माझंच आहे.
- मला माझं कर्तव्य उत्तम रीतीने पार पाडायचंय, दुसरेही असेच करतील ह्या आग्रह (अपेक्षा) न करता आपण सर्वांनी आपले कुटुंब, मित्रवर्ग, सहकर्मी, समाज व देशा साठी आपलं कर्तव्य आपली संपूर्ण शक्तिनुसार करावी .
- आपण स्वतः शिस्तप्रिय (कडक) व्हावे व दुसऱ्यां साठी उदार/दयाळू व्हायचे आहे.
- “जे होतं ते चांगल्यासाठीच होतंय” , हा सर्वोपरी सकारात्मकतेचा रस्ता आहे.
- इतरांसाठी माझी वागणूक खालील दिलेल्या चार प्रकारांची असली पाहिजे.
१) मैत्री :- सर्व जीवांसोबत मैत्री ठेवावी , त्यामुळे माझे कोणी शत्रू असणार नाही व सर्व जीवांचे चांगले व्हावे अशी इच्छा मनापासून करावे . अशा रीतीने माझा आनंद कायम राहिल.
२) प्रमोदभाव :- दुसऱ्यांच्या सद्गुणांचे कौतुक केल्याने ते सद्गुण आपल्यातही यावे असे विचार करावे
३) करुणा :- पापींसाठी करुणा दाखवावी, कारण त्यांना ब्रह्मांडाच्या नियमांची माहिती नाही. त्यामुळे माझा मनोभाव चांगला राहिल.

४) मध्यस्थता (प्रतिक्रिया नाही) :- जेव्हा कोणी आपणास त्रास देतो, दुःख देतो तेव्हा मौनांत किंवा शांत रहावे, हृदयात आभार मानावे आणि त्या त्रासाचा स्वागत करावा (Thank You ! Welcome) हे तीन चरणांचे चिंतन करावे.

● प्रथम चरण : माझ्या पूर्वीच्या चुकांबद्दल मी क्षमा प्रार्थी आहे. (Sorry ! Sorry!)

● दुसरे चरण : मी हे नक्की करतोय की, मी दुसऱ्यांसोबत कधीही कोणत्याही प्रकारे दुर्व्यवहार करणार नाही (Never Again!).

● तिसरे चरण : ज्यांनी मला दुःख दिले आहे , ते पूर्वी माझ्यामुळे केलेले व्हाईट कर्म स्वच्छ करतात असे विचारून , मनातल्या मनात धन्यवाद द्यावे (Thank You!). त्यामुळे मला राग किंवा नावड किंवा निराशा होणार नाही आणि मी आनंदात राहणार , (Welcome!). ह्या प्रकारे मी परनिंदा आणि द्वेषाचे विषचक्रापासून वाचणार व सकारात्मक विचारांत राहणार .

● मला माझ्या वृत्तित विचार करून बदल करायचा आहे, जबरदस्तीने नव्हे. त्यामुळे हा “सहजयोग” आहे, “हठयोग” नाही.

● मला माझ्या शरीराचा व मनाचा उपयोग मुक्ती साठी करायचा आहे. त्यासाठी प्रथम सम्यग्दर्शन (आत्मसाक्षात्कार) व्हायला पाहिजे . माझ्या जीवनाचे पहिले ध्येय म्हणजे “ सम्यग्दर्शनाची प्राप्ती व्हावी ” असे असायला पाहिजे . त्यासाठी सर्वात प्रथम सांसारिक ईच्छांचे त्याग आवश्यक आहे. घर-दार किंवा पैशाचा त्याग न करता, फक्त माझ्या मनात आलेल्या ईच्छांच्या व नावडींच्या दर दोन तासांत विचार करून , त्यांवर “सुखी होणे की चाबी” मधील १२ आणि वर दिलेल्या ४ भावनांची मदत घेउन त्या ईच्छांना मुळातून नाश करायचा आहे.

● सत्य माझ्या आंतच आहे, ते शोधण्यासाठी बाहेर कोठेही जाण्याची आवश्यकता नाही.

● ज्यांना सत्याचा अनुभव झाला आहे, तेही दुसऱ्यांना वाट दाखवू शकतात. असे मनुष्य कधीही स्वतःला विश्वाचा मायांजाळात फसवत नाही आणि ते कधीही ख्याति (प्रसिद्धी) व पैशांच्या माघे धावत नाही.

● सम्यग्दर्शनाची (आत्मसाक्षात्कार) प्राप्तीसाठी मी सत्याचा स्वीकार (ready to accept) व सत्यप्राप्तीसाठी स्वतःत बदल करण्यास तयार आहे (ready to change). मला माझ्यात बदल आणायचे आहे (ते सोपे आहे), इतरांत नाही जे फार कठीण आहे, कारण इतरांना बदलायला गेलो की आपल्याला फक्त आक्रोश, निराशा व उद्वेगच हाती लागते .

● मी नेहमी लक्षात ठेवीन की, प्रत्येक जीवाच्या जवळ अनंतकाळ राहाण्यासाठी दोनच विकल्प आहेत. १) सिध्दावस्था [अनंतसुख], २) निगोद अवस्था [अनंत दुःख]. मला सिध्दावस्थेसाठीच पुरुषार्थ करायला पाहिजे . नाहीतर निगोद अवस्था तर कोणत्याही प्रयत्नाशिवाय नक्कीच (by default) मिळते .

● मी स्वतःची तुलना दुसऱ्यांबरोबर कधीही करणार नाही, त्याचे ऐवजी मी माझे “आज”ला “काल” पासून सुखी करण्याचे प्रयत्न करीन . हाच दैनिक प्रगतिचा (daily progress) मार्ग आहे.

● वर दिलेल्या नियमांचे दररोज अनुसरण करावे आणि झोपण्यापूर्वी दिवसभरात ज्या क्षति-चुका झाल्या असतील त्यांना तपासून भविष्यात दुरुस्त करण्याचा प्रयत्न करावा.

विस्तृत शिकवणुकीसाठी “सुखी होणे की चाबी” व “सम्यग्दर्शन की विधि” ह्या पुस्तकांचा अभ्यास करावा.